

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget.

Det foreliggende lovforslag sigter først og fremmest imod at justere den gældende miljølovgivning således, at de danske regler i deres helhed er i overensstemmelse med forpligtelserne i Konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsafgørelser på miljøområdet (Århus-konventionen).

Konventionen blev underskrevet den 25. juni 1998 ved den paneuropæiske miljøministerkonference "Environment for Europe", som blev afholdt i regi af FNs økonomiske organisation for Europa (ECE). Konferencen foregik i Århus med miljø- og energiministeren som vært. Konventionen blev underskrevet af Danmark og 34 andre europæiske lande, samt Den Europæiske Union. Siden har yderligere fire lande underskrevet konventionen.

Ved underskrivelsen blev der samtidig vedtaget en resolution, hvor de underskrivende lande forpligtede sig til at arbejde for en hurtig ikrafttræden. Den internationale målsætning for konventionens ikrafttræden, som Danmark har tilsluttet sig, er senere blevet sat til udgangen af år 2000.

Konventionen træder først i kraft, når den er endeligt tiltrådt - ratificeret - i 16 lande, og der derefter er gået 90 dage. På nuværende tidspunkt har to lande ratificeret konventionen. Regeringen sigter efter at ratificere konventionen senest d. 1. oktober 2000.

Konventionen foreligger i originalsprogene (engelsk, fransk og russisk) på FN's hjemmeside²⁾. Miljø- og Energiministeriet har foranlediget konventionen oversat til dansk. Såvel den engelske originaltekst som den (uofficielle) danske oversættelse er optrykt som bilag til lovforslaget.

Miljø- og Energiministeriet har fundet, at arbejdet med en konvention, der bl.a. handler om borgernes muligheder for at deltage i beslutningsprocesserne, bør ske i åben dialog med omgivelserne. Den 8. september 1999 afholdt ministeriet en ekstern konference om konventionens implementering i Danmark. På baggrund af et på forhånd udsendt conferenceoplæg kom såvel myndigheder, grønne organisationer, erhvervsliv og presse med indlæg. Disse indlæg er indgået i det lovforberedende arbejde. Forløbet af konferencen fremgår af en rapport udgivet af Miljø- og Energiministeriet³⁾.

2. Århus-konventionen og den danske implementering.

2.1. Konventionen og implementeringen på Miljø- og Energiministeriets område.

Århus-konventionen indeholder en lang række regler om borgernes adgang til aktindsigt, deltagelse i beslutninger og klageadgang m.v. Reglerne har forskellig karakter, spændende fra regler, der stiller krav om bindende regler i lovgivning, over regler, der blot kræver en efterlevelse i praksis og til regler, der alene indeholder opfordringer til at tilstræbe en bestemt retstilstand eller praksis. Konventionen er juridisk set vanskelig tilgængelig og giver anledning til mange fortolkningsspørgsmål.

Lovforslaget bygger således i et vist omfang på en fortolkning af bestemmelser, der ikke i sig selv er klare og utvetydige.

Konventionen består, foruden af en præambel, af 22 artikler og to bilag (bilag I og bilag II).

I konventionens præambel indeholdes dels en henvisning til en række internationale retsakter, dels en oprensning af en række betragtninger, hvorved konventionens hovedhensyn angives.

²⁾ www.unece.org/env/europe/ppconven.htm

³⁾ "Borgernes Miljørettigheder", der findes på web-adressen: www.mst.dk/fagomr/32000000.htm